

DECISIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA PRESENTADA EN MATÈRIA DE CULTURA

TRAMITACIÓ

- El 23 de gener de 2019, en una reunió de coordinació entre la Sindicatura de Greuges de Barcelona i l'Oficina per a la No Discriminació, aquesta oficina va derivar l'expedient de queixa d'un ciutadà d'origen austríac, que havia presentat una reclamació al Museu Picasso perquè se l'havia discriminat per anar descalç, no deixant-lo entrar en el recinte. Aquesta queixa els l'havia derivat l'Oficina Municipal d'Informació i Consum el mes d'agost de 2018.
- El 24 de gener de 2019 la síndica de greuges va admetre a tràmit la queixa, ja que reunia els requisits reglamentaris, i va designar l'assessora corresponent perquè instruís l'expedient.
- La comprovació del fet presumptament greujós ha comportat, en síntesi, l'estudi de les circumstàncies concurrents, l'anàlisi de la normativa aplicable i l'observació de si s'havien aplicat els principis de bona Administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat. Amb aquesta finalitat, aquesta Sindicatura ha dut a terme les accions següents:
 - El 24 de gener de 2019 l'assessora va iniciar l'anàlisi de la documentació oficial presentada per l'Oficina per a la No Discriminació i va sol·licitar còpia de les altres instàncies presentades pel mateix promotor.
 - D'acord amb el principi d'economia administrativa, no es va efectuar petició d'informe a l'alcaldia, ja que consta a l'expedient suficient informació per poder emetre un pronunciament.

CONSIDERACIONS

La persona es trobava de visita a la ciutat de Barcelona i el dia 11 d'agost de 2018 va presentar tres queixes, amb continguts similars, a tres establiments culturals municipals de la ciutat: el Museu Picasso, el Museu Etnològic i de Cultures del Món i El Born Centre de Cultura i Memòria. Els textos de les reclamacions feien referència a que no l'havien deixat accedir als recintes esmentats perquè anava descalç. Considerava que havia estat objecte de discriminació per la seva aparença. Es va queixar que a l'aplicació dels museus no indicava cap limitació al respecte i creia que es tractava d'una restricció arbitrària.

El Museu Picasso li havia respost que efectivament en la seva pàgina web no hi havia cap normativa referent a la manera de vestir dels visitants però, tant per motius de seguretat, com a signe de respecte i d'higiene vers els altres visitants, es demanava que s'anés calçat, de la mateixa manera que es feia deixar determinats objectes o accessoris a les taquilles. Aquestes mesures eren pensades per facilitar la convivència però mai com una mesura de discriminació.

En el cas d'El Born CCM, se li explicava que la restricció d'accés a les persones sense roba o sense calçat estava directament vinculada a la legislació vigent i a les normes municipals de l'Ajuntament de Barcelona, amb l'objectiu explícit d'assegurar una correcta convivència, respecte i civisme entre els seus visitants i per preservar el patrimoni cultural.

Normativa aplicable

L'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona aprovada per acord del consell Plenari de 11/4/2003, en el seu annex 1, on

classifica els establiments en funció de l'objecte de llur activitat, considera els museus com a establiments culturals i socials. L'article 52 tracta sobre el dret d'admissió i el defineix com la facultat que tenen els titulars dels establiments de concurrència pública i els organitzadors d'espectacles i activitats recreatives de determinar les condicions d'accés. L'article 53 fa referència a que les condicions d'accés als establiments on es realitzen espectacles i activitats recreatives s'han de fer públiques per mitjà d'un rètol, fixat als accessos de l'establiment i visible des de l'exterior. L'article 54 tracta de les limitacions generals d'accés als establiments i es remet a l'article 16.4 de la Llei 10/1990 on es diu que "Les condicions objectives en què es pot exercir el dret d'admissió han d'ésser públiques i conegudes per tal que el dret d'accés als locals i als establiments de pública concurrència sotmesos a aquesta Llei no pugui ésser negat de manera arbitrària o improcedent. Aquesta reglamentació ha de tenir, també, com a objectiu, impedir l'accés a persones que manifestin actituds violentes, que puguin produir perill o molèsties a altres espectadors o usuaris, o bé que dificultin el desenvolupament normal d'un espectacle o activitat recreativa".

L'article 4 de la Llei 11/2009 de la regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives explica quin és el seu àmbit d'aplicació i especifica que resten sotmesos a aquesta llei tota mena d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments oberts al públic, amb independència del caràcter públic o privat dels organitzadors, de la titularitat pública o privada de l'establiment. L'article 5, que parla dels drets i obligacions dels espectadors i usuaris anomena, entre d'altres, el de ser admesos a l'establiment o espai obert al públic en les mateixes condicions per a tots els assistents sempre que no es doni cap de les causes d'exclusió que han de ser establertes per reglament o en aplicació del dret d'admissió. També tenen l'obligació a complir els requisits i les normes d'accés i d'admissió establerts amb caràcter general pels titulars de l'establiment. Aquests s'han de donar a conèixer per mitjà de rètols visibles col·locats en els llocs d'accés i pels altres mitjans que es determinin en el reglament corresponent.

L'article 50 del Decret 112/2010 pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives parla del dret d'admissió que és la facultat que tenen les persones titulars dels establiments oberts al públic de determinar les condicions d'accés dins dels límits que estableix la Llei 11/2009. L'article 51 especifica que les condicions d'accés sobre les que pot basar-se l'exercici del dret d'admissió han de ser concretes, objectives i mai poden ser arbitràries, improcedents, discriminatòries ni contràries a les costums vigents a la societat. Aquestes condicions s'han de fer constar en un rètol homologat i col·locat en un lloc visible a la zona d'accés de l'establiment.

Valoració i conclusions

El ciutadà d'origen austríac va presentar tres queixes a tres establiments culturals de la ciutat de Barcelona perquè li van impedir l'entrada per anar sense calçat. Dos dels tres centres culturals li van respondre que el motiu d'impedir-li l'accés era per una qüestió d'higiene, educació o cortesia vers la resta de visitants.

Un dels aspectes en què basa la seva reclamació és que en cap lloc dels tres centres hi havia rètols on s'expliqués que existia una limitació de l'accés al recinte i quines eren aquestes limitacions, ni tampoc trobava aquesta informació en les seves pàgines web.

Aquesta Sindicatura de Greuges de Barcelona, no entrarà a valorar si és adequat o no entrar en un recinte cultural descalç sinó que es considerarà si els tres establiments culturals van vulnerar algun dret del visitant.

Consultant la normativa que pugui regular l'accés i el dret d'admissió a locals públics, Barcelona disposa d'una Ordenança aprovada l'any 2003 que defineix el dret d'admissió com la facultat dels titulars d'un establiment de determinar-ne les condicions d'accés, que aquestes han de ser objectives per evitar exclusions arbitràries, públiques i visibles a les entrades dels mateixos.

A part de l'Ordenança que s'aplica a la nostra ciutat, la Llei 11/2009 i el Decret que regula el desplegament del seu Reglament, també fan referència en els mateixos termes a les definicions del dret d'admissió i de determinar les condicions d'accés als locals.

Així doncs, tant la regulació local com la catalana reconeixen que tots els locals de concurrència pública tenen reconegut el dret a decidir a qui permeten l'accés però sempre determinant i publicant prèviament quines són les limitacions d'accés a la seva dependència. No donar a conèixer l'aplicació d'aquest dret i les condicions per les quals pot impedir-se l'accés a una persona, podria interpretar-se com una acció discriminatòria i arbitrària.

I, per tant, emeto la següent

DECISIÓ

- Estimar la queixa perquè el Museu Picasso, el Museu Etnològic i de Cultures del Món i El Born Centre de Cultura i Memòria, sense disposar del cartell de reserva del dret d'admissió ni quines eren les condicions d'accés de cada recinte, no se li va permetre visitar-los perquè anava descalç.
- Recomanar a l'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència que revisi la política d'admissió dels museus i centres culturals municipals i doni publicitat, si no consta, de les condicions d'accés en cada un d'ells en llocs visibles dels recintes.
- Recomanar a l'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència que valori la conveniència d'utilitzar les pàgines web dels museus i centres culturals municipals com una plataforma útil per donar a conèixer de forma visible les condicions d'accés de cadascun d'ells.

Aquesta decisió es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

Barcelona, 28 de febrer de 2019